

behovene så definerbare, at der er mulighed for en sikker, langsigtet planlægning.

Plejhjem, skoler, kollegier, auditorier, administrationskontorer og laboratorier er eksempler på byggeopgaver, hvor det store forudselige behov gør en vidtdeven industrialisering og standardisering forsvarlig og tilrådelig.

Det offentlige byggeris store omfang inden for de forskellige felter muliggør en fordeling af produktionens generalomkostninger og afskrivninger på et meget stort antal etagemeter.

For boligbyggeriet består der en lignende knaphedssituation. Det overskyggende er her behovet for flere og billigere etagemeter, og også på dette område er argumenterne for typisering og standardisering overbevisende. Erfaringerne har tillige vist, at lejlighedens tilbehør i form af fællesindretninger, muligheder for fritidsudfoldelse og skabelsen af et boligmiljø er vigtige og hidtil forsømte faktorer i forbindelse med opfyldelsen af boligbehovet.

Både for at sænke lejen og for at skabe tilfredsstillende boligmiljøer er koncentrerede byggeind-

satser nødvendige. Der må bygges samfund fremfor enkelthuse.

Men dette gør atter en landsomfattende egnsplanlægning uomgængelig. Det foreslås derfor, at der udarbejdes en landsplan for boligbyggeriet, i starten for en beskeden periode på fem år.

Det er en forudsætning for en sådan planlægnings gennemførelse og for en økonomisk byggemodning, at der tilvejebringes hjemmel til at ekspropriere til boligformål.

Byggeprocessen er belastet med utidssvarende administrativt omsvøb og papirvælde, ligesom historisk betingede organisationsforhold modvirker moderniseringer. Disse hindringer for byggeriets effektivisering og billiggørelse foreslås afskaffet.

Den på lidt længere sigt vigtigste af de foreslåede foranstaltninger er måske iværksættelsen af eksperimentelbyggeri. Ingen anden bygherre end staten kan påtage sig denne opgave, som hidtil ikke er blevet løst. Der må herigennem åbnes mulighed for hurtig indførelse af ny teknik, for udforskning af nye og bedre boligmuligheder og for dansk arkitekturs udvikling.